

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 49/12

Luksemburg, 24 kwietnia 2012 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-128/11
Axel W. Bierbach (syndyk masy upadłościowej UsedSoft GmbH) / Oracle
International Corp

Rzecznik generalny Yves Bot jest zdania, że autorzy programów komputerowych mogą sprzeciwić się odsprzedaży „używanych” licencji na nie umożliwiających ponowne pobranie tych programów z Internetu

Sugeruje on jednak, że autorzy ci nie mogą się sprzeciwić się odsprzedaży „używanej” kopii pobranej przez ich klienta z Internetu ze względu na to, że ich wyłączne prawo do rozpowszechniania tej kopii zostało wyczerpane

Spółka Oracle tworzy i sprzedaje oprogramowanie komputerowe, w przeważającej mierze poprzez system pobierania plików z Internetu, zawierając ze swymi klientami umowy licencyjne, zgodnie z którymi klient uzyskuje bezterminowe, nieprzenoszalne i przeznaczone do wewnętrznego użytku zawodowego prawo korzystania z produktów tej spółki.

UsedSoft jest niemiecką spółką sprzedającą licencje odkupione od klientów Oracle. Klienci UsedSoft, którzy nie są jeszcze posiadaczami oprogramowania, pobierają je, po nabyciu „używanej” licencji, bezpośrednio ze strony internetowej Oracle. Klienci, którzy są już posiadaczami oprogramowania i dokupują licencje dla dodatkowych użytkowników, pobierają oprogramowanie do pamięci głównej komputerów biurowych tych użytkowników.

Ponieważ Oracle wytoczyła UsedSoft przed sądami niemieckimi powództwo mające na celu powstrzymanie tych praktyk, Bundesgerichtshof (niemiecki Najwyższy Sąd Federalny), który rozpatruje tą sprawę w ostatniej instancji, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie w tym kontekście wykładni dyrektywy w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych¹.

Dyrektywa ta, zapewniająca na podstawie prawa autorskiego programom komputerowym ochronę taką jak dziełom literackim stanowi, że pierwsza sprzedaż na terytorium Unii kopii programu komputerowego przez uprawnionego lub za jego zgodą wyczerpuje prawo dystrybucji na terytorium Unii tej kopii, z wyjątkiem prawa do kontroli dalszych wypożyczeń programu lub jego kopii. Zgodnie z tą zasadą osoba uprawniona, która sprzedaje kopię na terytorium państwa członkowskiego Unii, traci możliwość powołania się na swój monopol na korzystanie w celu sprzeciwienia się odsprzedaży tej kopii.

Podczas gdy UsedSoft twierdzi, że praktyka odsprzedaży używanych licencji opiera się na zasadzie „wyczerpania”, Oracle argumentuje, że zasada ta nie ma zastosowania w przypadku pobierania programu komputerowego z Internetu, a to ze względu na to, że przedmiot sprzedaży nie jest fizyczny.

Zdaniem rzecznika generalnego zasada „wyczerpania” ma zastosowanie wtedy, gdy uprawniony z tytułu praw autorskich, który zezwolił na pobranie z Internetu kopii programu komputerowego na nośnik danych, przyznał również odpłatnie prawo do bezterminowego korzystania z tej kopii.

Stwierdzając, że oprogramowanie jest najczęściej sprzedawane w postaci licencji na korzystanie z niego, rzecznik generalny stanął na stanowisku, że zbyt zawężająca wykładnia pojęcia

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/24/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych, kodyfikująca dyrektywę 91/250/EWG z dnia 14 maja 1991 r. w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych (Dz.U. L 122, s. 42).

„sprzedaży” w rozumieniu ww. dyrektywy zawęzałoby radykalnie zakres zastosowania tej zasady wyczerpania i zagrażałoby skuteczności tej dyrektywy. Zaproponował on zatem określenie sprzedaży jako udostępnienia na obszarze Unii, niezależnie od formy i sposobu tego udostępnienia, kopii programu komputerowego w celu bezterminowego korzystania z niego w zamian za zapłatę ustalonej ryczałtowo ceny.

Rzecznik generalny jest zatem zdania, że licencja na korzystanie z oprogramowania powinna być traktowana tak jak sprzedaż w sytuacji, gdy za jej pośrednictwem klient nabywa ostatecznie prawo korzystania z kopii programu komputerowego w zamian za zapłatę ustalonej ryczałtowo ceny.

Z tych samych względów uważa on, że nie należy wprowadzać rozróżnienia między programem komputerowym sprzedanym na CD-romie czy innym fizycznym nośniku a tym pobranym przez Internet. Jego zdaniem, przyznanie, że producent oprogramowania może kontrolować odsprzedaż kopii i żądać z tego względu nowego wynagrodzenia tylko z tego powodu, iż została ona pobrana z Internetu, sprowadzałoby się do wzmocnienia monopolu na korzystanie zeń przez jego autora.

Rzecznik generalny nie wyciąga jednak wniosku, że należy zalegalizować praktykę odsprzedaży licencji na korzystanie. Jest on zdania, że na przeszkodzie tej odsprzedaży stoi to, iż zasada wyczerpania dotyczy prawa do rozpowszechniania, a nie prawa do zwielokrotniania, a przeniesienie licencji na korzystanie z produktów Oracle umożliwia klientom UsedSoft zwielokrotnienie programu komputerowego poprzez stworzenie jego nowych kopii za pomocą połączenia się ze stroną internetową Oracle.

Podczas gdy odsprzedaż pobranej przez pierwszego nabywcę kopii jest objęta prawem do rozpowszechniania i może zostać dokonana bez zgody producenta oprogramowania zgodnie z zasadą wyczerpania, przeniesienie, niezależnie od pobranej kopii, licencji na korzystanie umożliwiającej zwielokrotnienie tego programu w drodze stworzenia poprzez pobranie jej nowej kopii nie jest objęte zasadą wyczerpania.

Zdaniem rzecznika generalnego ta mogąca zmieniać samą istotę prawa autorskiego praktyka nie może być uzasadniona na gruncie ww. dyrektywy, która pozwala na zwielokrotnienie programu komputerowego bez zgody uprawnionego z tytułu praw autorskich jedynie w celu umożliwienia posiadaczowi kopii używania programu zgodnie z jego przeznaczeniem.

Rzecznik generalny wyciągnął stąd wniosek, że w przypadku odsprzedaży licencji drugi nabywca nie może powoływać się na wyczerpanie prawa do rozpowszechniania początkowo pobranej kopii w celu zwielokrotnienia programu komputerowego poprzez stworzenie nowej kopii, choćby pierwszy nabywca pozbył się swej kopii i już z niej nie korzystał.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793